

BESSY

JAN VÁCHAL

BESSY

Jan Váchal

1/

Jaro v San Francisku je vždy kouzelné. Město jako by právě vyrazilo z mladých pupenů a nesměle, ale přesto překotně se hrne do života. Ovšem i léto, podzim nebo zima mají své kouzlo, neboť život je změna. To všechno Bessy vnímala jen jako systémový prvek své práce. Je-li léto, nosí se letní modely, je-li zima, nosí se zimní modely. A z toho pak logicky vyplývá, že je-li léto, chystají se zimní modely, a je-li zima, myslí se na léto.

Práce módní návrhářky je především tvůrčí, ale někdy i velmi nudná. Stejně jako leckterá party. Člověk se může nudit i bavit. Bessy je jedničkou mezi módními návrhářkami na celém západním pobřeží Států, přesto fakt, že dokáže z rukávu sypat modely, o něž se pere smetánka Beverly Hills, jí sám o sobě neuspokojoval. Proto si velmi záhy ke své návrhářské práci přibrala i šéfování své vlastní módní firmy Bessy style. Tato práce a k tomu bohatý společenský život, jako slalom mezi přehlídkami a veletrhy, jí pohltily všechn čas, nikoliv však energii. Tu čerpala právě z různorodosti svých činností. Pokud jí chyběla invence k novým návrhům, šla a potopila se do bezbřehé nudnosti papírování a manažerské činnosti, a když bylo papírů nad hlavu, zavřela se v ateliéru a pak hořce zaplakaly peněženky všech snobských hvězd, co jich neslo hollywoodské nebe. Zkrátka, Bessy měla práci, která potřebovala celého člověka.

Její impérium, brilantně řízené z luxusních kanceláří skleněného paláce jen kousek od čínské čtvrti, vzkvétalo a časem se začalo Bessy podobat. Bylo dynamické, trochu chaotické, hodně veselé a hýřilo barvami. Často se měnil jeho střih, a to vždy tak, aby bylo šik. Oddělení se měnila, spojovala a zase rozdělovala stejně rychle, jako si paní móda diktovala změny střihu, barev a fazon. A právě v této dynamice změn, kdy nic nestačilo zestárnout a zlenivět a mnohdy ani se zaběhnout, se Bessy cítila jako ryba ve vodě. Nic se nemohlo stát bez jejího rozhodnutí. Vše měla pod kontrolou a nic ji nikdy nevyvedlo z míry. A nikdo. Jen jedna věc na světě ji občas zlobila, ale nemohla s ní nic dělat. Tou věcí byli muži. Zlobila ji jejich racionalita na jedné straně a iracionalita na straně druhé. Podle Bessy vždy na nepravém místě. Ani svému psychologovi, vlastně psycholožce, to nebyla schopna vysvětlit. Muži jí nebyli protivní jako takoví, nakonec v módním byznysu jich je plno a jednala s nimi pořád, ale provokovali ji. Oplácela jim tím, že jim dávala jasně najevo, že je nepotřebuje a že je lepší. Výsledkem byla firma, kde pracovaly jen ženy. Samé ženy, od uklízeček po ředitelky, jen s jedinou výjimkou. Tou výjimkou byl Sam. Sam byl statný čtyřicátník, starý mládenec a skvělý právník. Bessy před ním schválně prohlašovala, že ženy jsou lepšími právníky než muži, ale její manažerský nos jí říkal, že soudci a poroty jsou více nakloněni mužům. Sam byl originálním glosátorem dění ve firmě a svými přáteli přezdíván posledním pašou v Americe. To asi proto, že se pohyboval v dokonalém harému. Přesto si vždy držel odstup přesně podle hesla „Co je v domě, není pro mě“. V tomto prostředí se ovšem dokázal pohybovat s šarmem sobě vlastním a Bessy vytáhl

z nejednoho průšvihů, ke kterému se schylovalo při ryze dámských jednáních. Pracoval ve firmě od jejího založení, a tak už skoro patřil k inventáři.

Aby se Bessy mohla věnovat návrhářství, byla tu Dorothy, vrchní ředitelka. Nejvrchnější z nejvrchnějších. Úředník duší i tělem. Štíhlá, přísná, akorátní byrokratka, která dělala dojem, že jestli někdo v Americe mohl za prohibici, pak to byla ona. Tato slupka ovšem vždy zůstane na vrátnici, když Dorothy odchází domů. Doma je vzornou manželkou Freda, výbornou kuchařkou a skvělou mámou pěti dětí. Nikdo nebyl schopen pochopit tu každodenní metamorfózu z rodinného typu do byrokratické královny. Ani Bessy nikdy vážně neuvažovala o Dorothyině dvojím životě. Brala ho jako fakt. Přece i ona žila dva životy. Tvůrce a manažera. Často sama sebe peskovala a její dvě já se někdy mezi sebou prala jako koně.

K Bessy patřily ještě její dvě sekretářky. Vlastně by jí zcela určitě stačila jen jedna, ale fakt, že má dvě, ji ve vlastních očích činil velmi důležitou. Dělal to dobrý dojem na zákazníky a obchodní partnery a byla to v podstatě taková libuštka, kterou si dopřávala. Jedna se jmenovala Lee a druhá Marie. Bessy jim však říkala Anna-Lee a Anna-Marie. To zjednodušovalo komunikaci. Když Bessy řekla, ať něco zařídí Anna, bylo jasné, že to může udělat kterákoliv z nich. Pokud užila jméno celé, byl úkol zcela adresný. Časem si ovšem obě dámy úkoly rozdělily samy mezi sebou, a tak vlastně nikdo nevěděl, co která nakonec dělá. Doma není nikdo prorokem. Prostě život šel dál a vzal na vědomí, že Bessy má dvě sekretářky.

Jedinou skutečnou slabostí Bessy byla auta. Jezdila pomalu a podle Sama i dost mizerně, ale milovala je.

Vše ostatní už byl jen čirý profesionalismus. Z profesionálních důvodů měla svou psycholožku, chodila do fitcentra, jedla ve vybraných restauracích. Přitom mindráky neměla, hubnout nepotřebovala a jíst mohla klidně u McDonalda, neboť jídlo stejně vnímala jen jako nutný, nudný a taky trochu nepraktický příjem energie.

K jejímu životu neodmyslitelně patřila ještě Shirley. Její hospodyně. Žena nevšední vitality, životního optimismu a nekonečné fantazie. Tou si Shirley zpestřovala monotónnost úklidových prací. Bessy nikdy nepřestávala žasnout nad výplody jejího ducha a také ji nikdy v jejím snění neomezovala. Konec konců, když uklidí, tak ať klidně sní.

Kostky jsou vrženy, řekl kdysi Julius Caesar. Postavy jsou představeny, říkáme my, a je tedy možné vstoupit do děje, přesněji přímo jim do života. Začněme třeba tím, jak Sam, znavený po víkendu, který byl v zájmu firmy náročný a pro muže vyčerpávající, pomalým krokem stoupá do prvního patra, aby se sítím dvou sekretářek propasíroval ke své paní a velitelce.

„Nazdar, Lee, šéfka dnes trhá, rve a rdousí, nebo je krotká a milá jako májové koťátko?“

Lee ani nezvedla oči od práce a prohodila: „Mužský trhá jen tak ze sportu.“ Její prsty se nepřestaly míhat po klávesnici a bylo na ní vidět, že své okolí tak jako tak vůbec nevnímá.

„Tak to mám štěstí,“ pousmál se. „Nejsem mužem od té doby, co jsem přijal místo v tomto feministickém klubu.“ Mávl rukou na pozdrav, ale vypadalo to spíš, že potřebuje po ránu jen trochu pohybu.

Lee se pootočila na židli, zmáčkla tlačítko a šaramantně pronesla: „Je tu Sam a opět srší.“

Sam lehce, jen jedním prstem pootevřel dveře do kanceláře a vzniklým otvorem do ní křikl: „Doufám, že si uvědomuješ, že nejsem ozbrojen.“ Pak prošel dveřmi dovnitř, aniž čekal na odezvu, a po koberci šel až ke stolu. Po celou dobu měl sklopenou hlavu a mžoural očima. Pokora sama.

Bessy seděla za stolem a tvářila se, jako že je pobavena. „Same, ty jsi tak úžasně vtipný! Jako by sem s tebou vstoupilo slunce a prozářilo celou kancelář. Budeš dělat ještě nějaké vtipky, nebo budem pracovat?“

„Bohužel, pracovat. Kdybys mě platila za vtipkování, byl bych už dávno boháč. Ihned bych koupil tuhle firmu a dal ti okamžitou výpověď.“

Bessy se zatvářila kysele, ale spíš z povinnosti. Sam ji často zlobíval povídáním o tom, jak jednou firmu koupí a co s ní potom všechno provede. Jeho fantazie neznala mezí.

„Dostal jsi ty materiály, co jsem ti v pátek poslala?“

Sam si dal s odpovědí načas. Pomalu se posadil do křesla a pak lakonicky řekl: „Jo.“

„No a co tomu říkáš?“ přidala Bessy na důrazu.

„No, řekl bych, že ta Hillary je na tebe opravdu hodně nabroušená. S podáním té žaloby se ani trochu nepárala. Je toho názoru, že část její kolekce jsi prostě okopírovala. Hlavně ty proužky, bílé a černé. Sice nevím, co je na tom tak důležité, ale podle toho, jak ta ženská ječela, tak to asi význam má.“

„Same, zdá se mi to celé nesmyslné. Hillary má všeho všudy pár butiků. Nikdy nepřišla s ničím, co by stálo za to. Myslím, že víc chce vydělat na žalobě na mně, než na těch nových modelech.“ Bessy se zjevně dostávala do tempa. Hillary byla její kamarádka již od školních let. Byla lepší ve sportu, měla větší úspěch u chlapců a jednou dokonce stotovala ve filmu přímo v záběru s Rexem Harrisem. Co se ale obě daly na módu, začala být Hillary dvojka. Co dvojka, byla téměř dvoustovka, a to ji hnětlo.

„Bessy, musíš si uvědomit, že ji konečně po letech něco napadlo a ty jsi s tím přišla po ní,“ skočil jí do řeči Sam. „Je naštvaná.“

„Dobře, Same. Co navrhuješ?“ řekla o něco smířlivěji a na důkaz toho zvedla ruce, jako by se vzdávala. „Co navrhuješ jako právník? Chtěla bych se soudu vyhnout,“ dodala hlasem již zcela klidným. „Soudy mi nejdou k pleti.“

„Žádný soud nebude,“ řekl Sam jen tak mimochodem. „Co ti vlastně jde k pleti?“

„Prosím, co, co jsi to říkal? Soud nebude?“ zvedla Bessy obočí takřka nad hlavu a dokonale tak zdůraznila svůj neskutečný údiv.

„Hillary tu žalobu vezme zpět?“

„Ano,“ utrousil Sam a dal si nohu přes nohu. Sám sobě tak připadal démoničtější.

„Ty jsi s Hillary mluvil?“ zeptala se a pohodlně se položila do svého křesla a ostražitě pokukovala po Samovi. Věděla, že když si Sam dá nohu přes nohu, tak něco vyvedl.

„Jistě. Hovořil jsem s ní přes víkend a s jejím právníkem dnes ráno.“

„Přes víkend? Tak to mi vyprávěj. To mě zajímá. Můj právník a moje úhlavní kamarádka spolu projednávají žalobu na mě přes víkend. Jak pikantní!“

„Znáš mě. Pro firmu bych se rozkrájel,“ nasadil Sam tu nejsametovější polohu svého hlasu. Přesně takovou, jakou se žádá o vyšší plat. „Když jsem četl ten spis, tu žalobu, ty návrhy, jména svědků, důkazy a ten rejstřík vybrané společnosti hotelu Hilton, myslel jsem...“

„Ty, Same, ale nevyšpal ses s ní?“ přerušila ho Bessy.

„No, jsem jen slabý muž, nádoba hříšná, a pak ta hudba, to víno a ta vybraná společnost...“

„Já vím. Hotelu Hilton,“ znovu ho Bessy přerušila.

„Já už to říkal?“ předváděl Sam udivenost třetího stupně.

„Jsi můj právník, přítel, no teď bych řekla spíš skoro přítel,“ pomalu se opět rozohnila. „Měl jsi dosáhnout zrušení žaloby, a ne se s ní vyspat.“ Vstala a začala pochodovat za svým stolem.

„Spojil jsem příjemné s užitečným,“ začal se obhajovat. Věděl, že nejlepší teď na pár dalších minut bude kruhová obrana. Stará zkušenost prvních pionýrů při osídlování Západu. Obhajoba ovšem nijak zvlášť nezapůsobila. Bessy za stolem zrychlovala.

„Já myslím, vlastně jsem se domníval, no, jak bych to řekl...“

„Prosím tě, nebreptej mi tu, jako kdybych tě přistihla kouřit na záchodě. Ty nejsi školák a tohle není ředitelna střední školy.“

„No, vezmi to tak. Žalobu stáhla a do pekla se tak jako tak dostanu já.“

„Mám chuť tě tam poslat,“ prohodila a tahle myšlenka se jí na první pohled zjevně zalíbila. „Myslím, že bych za tebe mohla maximálně dostat podmínku. Uvědomuješ si, že reprezentuješ mou firmu?“

„Pokud vím, tak si nestěžovala. Nikdy si na mě žádná nestěžovala.“

„Same, snažím se být klidná,“ zastavila se a bylo vidět, že přemáhá vztek. „A to jsi k ní jen tak přišel a řekl: Hillary, miláčku, stáhni žalobu a já se s tebou...?“ hřměla spravedlivým hněvem. „Vždyť si bude myslet, že jsem tě poslala!“

„O, nikoliv. Jako obvykle jsem se nechal dobývat. Vlastně mě svedla. Možná dokonce znásilnila!“

„Hele, Same, já znám Hillary. Jestli stáhla žalobu, nebyl důvodem váš vášnivý víkend. Pokud s tebou vůbec mohl být vášnivý.“

„No tedy, Bessy, promiň. Jako muž jsem od pohledu tuctový, to připouštím, ale jako milovník jsem nadstandard s nepřeborným

komfortem všech myslitelných služeb. A co nedokážu, tak o tom umím poutavě vyprávět. Nicméně souhlasím s tím, že ani taková donáška do domu by asi Hillary skutečně nepřiměla ke stažení žaloby. Řekl jsem jí jen jako mezi řečí, když mě měla na lopatkách, že jí určitě budeš dělat problémy v srpnu na přehlídce ve Washingtonu. Diskrétně jsem jí sdělil, že prosazuje snížení počtu účastníků.“ Ke konci své řeči už Sam koukal do země a tvářil se, jako kdyby právě objevil hřích.

Bessy velmi rychle opustily emoce. Konečně chladný, racionální kalkul, o který se mohl opřít její matematicky pracující mozek. „Same, tohle jsi jí mohl říci i po telefonu,“ pronesla šéfovsky stroze. Mozek jí už zase fungoval chladně.

„Ale Bessy, to by se mi vysmála a její právník taky. Ale když to ze mne vytáhla v posteli, tak to brala vážně. Získala diskrétní, zcela neoficiální informaci, kterou vybreptal neopatrný diletant v situaci, kdy ztrácejí hlavu i prezidenti. Její právník mne vytáhl ráno z postele a skoro škemral,“ dodal a přitom se šibalsky usmál. Věděl, že je vyhráno a vše odpuštěno.

„Těžko bych hledala většího obětího beránka, než jsi ty, že ano? Jak na tebe tak koukám, tak tobě se to snad i líbilo,“ pronesla smířlivě a opět usedla do křesla. „Tobě snad ten spor spadl přímo do klína, jinak by ses asi o víkendů nudil?“

Sam vstal a jen mávl rukou. „Dám ti vědět, až tu staženou žalobu budu mít písemně,“ procedil zcela úředně skrz zuby již cestou ke dveřím.

„Dobrodinec lidstva,“ mumlala Bessy pro sebe. „Same, prosím tě, ať ke mně přijde Dorothy.“

Sam se ve dveřích zastavil, otočil se k Bessy a s andělským výrazem ve tváři udělal za vším tečku. „Ty, Bessy, kdy se chystáš zas něco Hillary ukrást? Udělal bych si na víkend volno.“

Dorothy vplula k Bessy do kanceláře ladně jako Onassisova jachta, a to i přesto, že nesla objemný balík papírů. Vrchol této hromady tvořil velký, tlustý a veledůležitý černý notes, ve kterém bylo pečlivě zaznamenáno vše, co za zaznamenání stálo. Tento černý notes byl alfou i omegou firmy a byl veden velmi pedantsky. Byl zosobněnou vírou v nutnost pořádku, jenž jediný spasí tento svět. A Dorothy z něho vždy četla s takovou důstojností, jako kdyby to byla bible. Stejně pedantsky pak do něho zaznamenávala vše, co si Bessy přála a co mělo být neodkladně provedeno. Dorothy dorazila do kanceláře a nastal čas, který byl všemi označován jako čas notesu. Ani za místo v Bílém domě by žádná ze sekretárek nevpustila nikoho v době notesu přes velitelské dveře.

„Dorothy, čím začneme?“ pronesla úředně Bessy a otáčela tužkou, snad proto, aby nějak zaměstnala své ruce.

„Pokud jsem informována, ta věc s Hillary je vyřešena?“ dotázala se úvodem Dorothy.

„Ano, sice velmi originálně, ovšem velmi účinně.“

„Takže nejprve pošta. Faktury a výpisy jsem dala rovnou účetní. Nic, co bychom nečekaly. Seznam nezaplacených pohledávek máš na stole. Noviny taky. Módní magazíny jsem nechala poslat k tobě domů. Tu novinářku, jak se jmenovala ...“

„Kellyová.“

„Ano, Kellyová. Tak tu jsem opět poslala pryč. Nepotřebujeme, aby někdo o nás psal, když to neumí. Vzorky látek jsem nechala dole u holek. Morganová, ta od fotografů, je v jiném stavu. Přejde ti to oficiálně na stůl. Pro tvůj klid v tom nejede Sam. Schůzka s Merrilem ohledně přehlídky bude zítra odpoledne ve dvě. Á propos, přehlídka. Ta, co jsme ji plánovali na září. Volal ředitel hotelu, že nemají zájem o její uspořádání v jejich kongresovém sále. Byl šileně upjatý a úděsně kožený. Myslím, že nevěděl, co po něm vlastně chceme. O víkendu máš být v Los Angeles na té nemožné party. Víš to? Přišly fotky těch nových modelek. Chceš je vidět?“

„Ne, díky. Teď ne,“ mávla Bessy rukou.

„Jo. Když mluvíme o modelkách. V pátek je předváděčka u fotografa. Mám ti na to udělat místo?“

„Ne, ne. Modelky ať vybere fotograf. Na to přece jen ty mužský mají nos. Tolik jsem už pochopila. Ženy chodí na přehlídky, aby viděly nové modely, a muži, aby viděli nové modelky. Když už to platí, tak ať z toho něco mají.“

„Taky přišlo několik nabídek,“ pokračovala Dorothy v maratónu, „tedy pozvání na party. Myslím, že nic pro tebe. Taky přišla jedna nabídka k sňatku a hromada žádostí od hromady nadací. Jsou tu také dvě žádosti o vyšší plat. Taky by ses měla stavit v bance kvůli úvěru. Slibuješ to řediteli už dlouho. Já vím, že ho stejně vždycky dá, ale rád tě vidí. Ozvala se nějaká paní, prý spisovatelka, chtěla by o tobě napsat knihu. Řekla jsem jí, ať se ozve za třicet let. Vrátila bych se k té přehlídce. Máme zajištěné ozvučení, osvětlovače, květinovou výzdobu a pořadatele. Choreografie je hotová. Kazetu s nástupem

děvčat plus finále jsem ti nechala poslat domů společně s módními magazíny. Kolekce je nabitá, tak už bych tam prozatím necpala ty proužky. Už kvůli Hillary. I tak je na co se dívat. Obeslala jsem reportérskou smečku a nechala vytisknout pozvánky pro smetánku a platící klientelu. Taky plakáty jsou hotové. Modrou jsme vyměnili za krémovou. Vyšlo to moc fajn. Když mluvím o plakátech, tak jsem si vzpomněla na propagační materiál. Těm redaktorům dáme zase tužky, stejně je většinou s sebou už nenosí. Redaktoři, to mi připomíná inzerci. Budeme standardně obesílat všechny magazíny, nebo budou stačit měsíčníky?“

„Budou stačit měsíčníky.“

„Myslela jsem si to. Taky jsem dala inzerát na novou fotografku. Morganová bude mít dítě. Ale to jsem už říkala. Určitě se jich zase přihlásí strašně moc a bude z toho zase týdenní konkurz. Vždycky se přihlásí každá, která alespoň udrží fotoaparát. Pak se těžko hledá ten, kdo s ním taky alespoň trochu umí. Možná bych se mohla podívat po nějakých redakcích. Hotová fotografka by se hodila. Ale musí mít taky šmrnc a být trochu společenská. Společenská... Co jsem to vlastně... Áá, telefonní číslo! Tvoje číslo domů. Musíme ho nechat změnit. Ta redaktorka z New Yorku ho dala snad každému. Jestli ho prodávala jen za jeden jediný dolar, musí z ní být boháč. Tvoje hospodyně říká, že to tam vyzvání pořád. Poslala jsem k vám opraváře na tu televizi. Nevím sice proč, protože ty se na televizi stejně nedíváš, ale opraváři taky musí z něčeho žít. Ještě k té přehlídce. Nechala jsem vyměnit koberec na molu, jak jsme se dohodly. Uvidíš ho na té kazetě. Je to ten tmavě modrý, jak jsme ho spolu minule viděly ve Phoenixu,

v tom hotelu. Hotel? Aha, volala tvoje trenérka z fitcentra, že ve čtvrtek tam nebude masér. Vdává dceru nebo syna nebo oba. Já nevím. Ten koberec, ten na molu, není tak úplně tmavomodrý, jak jsme viděly, ale to snad nevádí. Přišla nějaká upomínka na nezaplacené knihy. Nešlo to přese mne, ale Lee mi řekla, že jsi je opravdu kupovala. Tak to nechám zaplatit. Pošlu tam omluvný dopis. Možná lístek na přehlídku. Lístky na přehlídku jsou už taky natištěné. Samozřejmě občerstvení po přehlídce pro naše hosty je taky zajištěné. Vlastně ani nevím, co to bude, ale oni si s tím už poradí, jako vždycky. Vyhadzovači. Objednala jsem tu agenturu co minule. Ti byli dobří. Hlavně diskrétní. Šatna modelek je trochu těsná, ale má koupelnu. Holky nebudou muset přebíhat. Před chvílí, než jsem sem šla, volal klenotník. Ten si přinese šperky na přehlídku sám. Bohužel, ty je uvidíš až na přehlídce, ale starý Johny má vkus a navíc toho přinese víc, aby se dalo případně vybrat na místě. Minule si holky stejně půjčovaly dva náhrdelníky navzájem a nikdo nic nepoznal. Jen paní Gregová, ale ta se domnívala, že vlastně předvádíme různé variace modelu k témuž šperku, a byla nadšená. Možná, že by se tahle myšlenka dala do budoucna nějak využít. Tvůj kadeřník tě čeká za hodinu. Ostatní jsem vyřídila. Všechno máš na stole. Červeně označené je to, co doporučuji, a modře to, co ne.“ Dorothy vydechla, jako by se právě vynořila z velké hloubky, a nasadila milý úsměv.

„Říkalas, že mi přišla nabídka k sňatku. Od koho?“ otázala se Bessy a skoro to vypadalo, že vůbec nestačila sledovat Dorothyin výklad.

„Nabídka k sňatku,“ zalistovala Dorothy ve své paměti, „ta přišla od jednoho policisty. Měl službu na přehlídce před třemi měsíci ve

sportovní hale. Taková ta akce pro mladé, jak ji organizovala radnice. Zabavte mládež, ať nefetuje a nekrade. Kdo si hraje, nezlobí. Psal, že si tě rád vezme, hned jak se rozvede. Myslím, že už potřetí.“

„Lákavé. Drtivé objetí ramen zákona v laciném hotýlku na dobu neurčitou, ovšem historicky omezenou dalším rozvodem,“ usmála se Bessy, „nechám si to projít hlavou.“

„Ještě něco?“ zeptala se Dorothy, ale stejně už zavírala notes. Audience končila. Teď už se Bessy musí tou hromadou papírů prokousat sama.

„Ne, díky.“

Dorothy vstala ze židle, popadla svůj notes, provedla až skoro baletní otáčku a vyrazila ke dveřím. Před nimi se otočila a už zcela neúředním hlasem se ještě zeptala. „Bessy, nechtěla bys k nám někdy přijet na víkend? Fred tě rád uvidí a děti taky.“

Nejkrásnější pohled je na ještě úplně prázdný sál před přehlídkou. Vlastně ne tak úplně prázdný. Je nádherné sledovat to dění před začátkem a ty lidi, kteří sem nepřišli za zábavou, ale za obživou. Všichni se v sále ztrácejí a neustále pobíhají, volají na sebe, nosí zdánlivě bezúčelně různé věci a vůbec se chovají jako nahodilý shluk molekul. Vlastně to je nahodilý shluk molekul.

Bessy tenhle čas miluje. Jsou to chvíle radostného nicnedělání, kdy všechno zásadní je už připraveno a na detaily je zase brzo. Vždycky se schová někde na balkoně a vše nenápadně sleduje. Nejvíce obdivuje a miluje řeč rukou dělníků, kteří dodělávají interiér. Tolik si toho dokáže sdělit rukama, prsty a někdy i nohama. Někdy to je až komická pantomima a Bessy se zdá, že rozumí každému gestu. Vše se chystá na velké show, a jako vždycky, všechno se to chystá na poslední chvíli. Je úplně jedno, jestli člověk je v New Yorku, v Paříži, Římě, nebo Los Angeles. Všude to je stejné.

Bessy jako vždy seděla na balkoně a sledovala ten shon dole. Vychutnávala tuto chvíli, která pomine jako všechno. Až odejdou dělníci, přijdou detailisté a to už bude muset být v centru dění!

„Bessy, Bessy, kdepak jsi?“ ozvalo se z nekonečné hlubiny sálu a bylo jasné, že tento hlas ví, že má volat vzhůru.

„Vstávat,“ pomyslela si Bessy a došourala se na okraj balkonu. Uprostřed sálu viděla Margaret. Margaret šéfovala manekýnám. Sama

dříve předváděla a byla v každém ohledu profesionál. Byla ale i kamarádka, máma a učitel všech svých děvčat. Přála jim úspěch a dovedla se z něho radovat. Tohle všechno mezi špičkovými modelkami není vůbec běžné. Svět top modelek je svět připomínající spíše džungli a o přestřelky není nouze. Je málo místa na slunci a jen málo z nich se může hrát. Vládne zde boj o přežití, o lepší pozici, o budoucnost. Modelky jsou v mnohém jako jepice. Jejich profesionální život je krátký a tvrdý. Na tom krátkém období záleží, jaký pak bude zbytek života. Jestli pohádka, rutina, nebo stoka. Margaret byla trochu jiná snad i proto, že sama nikdy nepatřila do úplné špičky, ale brzy se uplatnily její organizační schopnosti, a tak ji její budoucnost tolik netížila. Je samostatná a má talent. Navíc má skoro misionářské vlohy. Margaret je pro každého výhra. Milion dolarů z každého centu.

„Jsem tady nahoře,“ ozvala se Bessy, „co se děje?“

„Bessy, přivezli květiny, ale zdá se mi, že jich je nějak moc. Vždyť v tom ty moje holky nebudou ani vidět. Bude tady přehlídka, nebo květinový trh?“ volala z plna hrdla Margaret, jako kdyby Bessy byla za devatero řekami a devatero horami.

„Jdu dolů,“ opáčila stejně hlasitě Bessy a vyrazila ke schodišti. Čas klidu před bouří skončil.

„Kde jsou ty květiny?“ zeptala se, jen co dorazila k Margaret. Ta zrovna rozmlouvala s někým od osvětlovačů. Nevypadala přitom vůbec vlídně, připomínala spíš tikající bombu.

„Nemocný, nemocný. To je váš problém. Je mi úplně jedno, že za toho osvětlovače někdo zaskakuje. Musí to být přesně podle rozpisu choreografie. Na nasvícení modelů hodně záleží!“

„Má bejt, mě na tom, jestli tu parádu někdo uvidí nebo neuvidí, moc nesejde. Myslím, že si děláte zbytečně moc vrásek, mladá paní.“

Margaret vřela. „Roztrhnu vás na dva kusy, jestli to bude blbě.“

„Klidně, i tak jsem si přál bráchu,“ sarkasticky se zašklebil a bylo vidět, že je sám se sebou spokojený. Co může taková od módy říkat jemu od fochu!

„Moc vážně mě neberete, co!“ škulba sebou Margaret. „Něco vám řeknu. Když tu bude tma, tak zavolám vaší ženě a řeknu jí, že máte se mnou poměr. Pak uvidíte ten tanec.“

„Pane jo, to jsou nějaký divný metody,“ znatelně znejistěl. „Nepracujete náhodou pro mafii?“

„Je to horší,“ vmísila se do debaty Bessy. „Pracuje pro mě.“

„Tak to ne. Dvě milenky by mi žena nepovolila. To sem radši osobně nanosím světlo rovnou z ulice,“ zavrčel, vytrhl Margaret z ruky objednávkový list a koukal se pakovat co nejdál. Pořád přítom něco vrčel, ale dal si hodně záležet, aby mu nebylo rozumět.

„Tak kde jsou ty květiny?“ řekla Bessy.

„Vzadu na příjezdové rampě,“ odvětila Margaret a vyrazila tím směrem. „Kdo, proboha, objednal tu záplavu?“ rozhazovala rukama, „tím bych zaplnila halu Dorothy Chandlerové v Los Angeles.“

„Vyřizovala to Dorothy. Ostatně jako všechno,“ automaticky odpověděla Bessy a snažila se o co nejsmířlivější tón. „Byla to nějaká výhodná koupě. Buď se hodně urodilo, nebo se něco nekonalo.“

Margaret se otočila. „Nekonalo. Já ti řeknu, co se nekonalo. Válka chicagských gangsterů. Ty kytky by stačily na dvě stě pohřbů těch nejvýznamnějších mafiánů,“ plála Margaret svatým ohněm. „Mám se tu starat o modelky, a ne o kytky.“

„Tím, že se staráš o kytky, staráš se i o modelky,“ usmála se Bessy. Mezitím došly na rampu. Květin bylo opravdu hodně. Byl tu ovšem ještě jeden problém. Květin bylo hodně, a navíc většina stejných. To, co vedlo vysoce na body, byly červené růže.

„Co s tím?“ znovu teď o poznání zoufaleji rozhodila Margaret rukama. „Připadám si jako Šípková Růženka. Ze všeho nejradši bych se píchla a usnula nejmíň na sto let.“

„Prosím tě, Margaret,“ řekla Bessy a vzala Margaret okolo ramen, „nebude to tak zlé. Drahé to nebylo a do sálu se to všechno nanosit nemusí. Vyber si jen tolik, co potřebujete.“

„A zbytek?“ otázala se Margaret.

„Vem si dvě mažoretky a ať je před vchodem rozdávají ženám jako pozornost u příležitosti přehlídky. Co zbude, nech prostě tady. Večer se toho nějaký podnikavec ujme a ráno si je budeš moci koupit na trhu.“

„Že neděláš do kytek,“ řekla Margaret. „Těch kytek je škoda,“ otočila se a šla zase do sálu.

Bessy ještě chvíli koukala do pole růží kolem sebe a pak bezmyšlenkovitě vybrala jednu z nich a přivoněla si k ní. Tolik krásy se vypěstuje pro jeden jediný marnivý okamžik. Přitom ty růže dnes budou všemi přehlíženy, hlavní jsou šaty. Ovšem bez nich by to nebylo ono. Bez jejich přirozené krásy by nemohla vyniknout krása

umělá. Krása je totiž v protikladech, krásu člověk vychutná, když ji může porovnat s jinou krásou. Proto se tohle všechno koná. Krásné květiny, krásné modelky, krásná hudba, krásné prostředí, krásné šaty. Pomalým krokem se vracela do sálu.

Tady byl už značný ruch i přesto, že tu kralovali detailisté. Tak Bessy říkala těm, co dělali poslední drobné úpravy a při jejichž práci už bylo možné zkoušet. Hrála hudba, míhala se světla a jednotlivá děvčata zkoušela, jak jim bude slušet pódium a předváděcí molo. Byl to bizarní obraz jako ze šílené vize příštích staletí. Zejména modelky navlečené ve všem možném i nemožném, co dohromady tvořilo směs nevkuasu, ale momentální funkčnosti, vypadaly neuvěřitelně nadpřirozeně. Bessy to chvíli pozorovala a nabývala dojmu, že dívat se na to delší dobu by muselo každého zbavit nejen vkusu, ale i soudnosti. Přesto ten mumraj k tomu patřil. Překrývání profesí je jedinečný znak spěchu, ale i profesionality. Procházet se po molu ve cvičebním úboru na úplně jinou hudbu a v nenavíceném sále vyžaduje už nějakou fantazii! V těchto okamžicích se Bessy dmula pýchou na své modelky a říkala si se skromností sobě vlastní, že jsou nejlepší. Tiše po špičkách opustila sál, což bylo od ní spíše gesto, neboť v sále byl takový hluk, že by si nikdo nevšiml, ani kdyby odjela tankem.

Na molu to už vřelo. Bylo tu k vidění všelico, různé poskakování, vrtění, uklánění, otáčení a podobně. Margaret mezi děvčaty doslova surfovala a každé v rychlosti sdělovala co nejvíce informací. Na tvářích děvčat bylo pak vidět, jak usilovně se je snaží vstřebat do hlavičky. Jen na nic nezapomenout! Najednou Margaret tleskla

a děvčata se rozeběhla. Po jedné vycházela z portálu, řadila se a procházela po molu a zase zpět. Opět nástup, pohled vlevo, pohled vpravo. A znovu. Nástup. Úsměv. Otočka a zpět. Vše probíhalo zdánlivě automaticky. Opět tlesknutí a děvčata běžela hbitě do zákulisí a opět po jedné zpět. Otočka. Úsměv. V jednoduchosti je krása, ale jednoduchosti se dosáhne jen dlouhým tréninkem. Děvčata se dostávala do tempa a čím lépe zvládala pódium a molo, aby do sebe nenarážela a vyhnula se rafinované výzdobě, tím více se do pohybu vciťovala. Krok se zjemňoval a vlnění v bocích nabývalo na intenzitě. Děvčata si stále ještě nahlas počítala a tento rytmus se musel vrýt do paměti. Počet kroků a otočka, počet kroků a úsměv. Úsměv musí přijít přesně do kuželu světla. Vše navíc musí ladit s hudbou. Každá jednotlivost hraje svou roli a jejich souhrn pak vytvoří celek, který uchvátí. Pohyb dívek na molu se stále více měnil z pořadového cvičení v koncert pohybu a krásy. I pracovníci centra, kteří rozmísťovali židle v půlkruhu okolo mola a dříve si pochodujících dívek nevšímali, teď ustali ve své činnosti a užasle zírali na pódium. Každá otočka, každý pohyb a úsměv byly ostře sledovány jejich zraky a leckterá finesa dívčího pohybu byla odměněna obdivným písknutím. Nakonec toto spontánní publikum musela Margaret rozehnat několika námořnický ostrými slovy. Konečně se rozsvítla všechna světla, a bylo tudíž možno zkontrolovat, zda pečlivě nakrokový pohyb skutečně sedí do světel. Bylo to takřka perfektní. Chyběla jen hudba. Ne však dlouho. Opakovaly se teď už jen nástupy, a tak se používala kazeta jen s kousky hudby, aby nácvik šel rychle dopředu. Na dívkách bylo vidět, že pohyb prostorem je už plně

zautomatizován a že by jej zvládly i poslepu. Piloval se tady již jen nástup a přirozenost toho dění. Vše muselo vypadat tak přirozeně, jako kdyby dívky šly prostě jen někde po lázeňské promenádě, a nikoliv po přehlídkovém molu. Margaret byla očividně spokojená, i ona se dostávala do varu. Pokyny již udávala jen pohyby rukou. Naznačovala dívkám, kolik mají udělat otoček a jak rychle jít. Bylo důležité nacvičit to na délku mluveného slova. Někdy je k popsání šatů potřeba skoro románu, jiným stačí jen krátký popis. V obou případech však nikdo nesmí mít pocit, že je dívka na molu dlouho, nebo že neví, co dělat. Proto se modely vždy střídaly takřka v pravidelném rytmu hladce obratce, jeden dlouhý popis a dva krátké. Nebylo to ale možné vždycky, neboť se musela dodržet také tematika přehlídkové série. Často pak Bessy některý model navrhla narychlo vlastně jen proto, že bylo třeba mezi již hotovými modely vytvořit rytmickou pauzu. Většinou tyto takzvaně vycpávkové modely pak měly docela slušný úspěch, přestože byly šité horkou jehlou. Inu, někdy i práce kvapná je něco platná.

Hudba i rytmus ukázek se rychle měnily a dívky už ani nedokončovaly promenádu až na konec mola, ale uprostřed jen naznačovaly rukou, co bude dál, aby Margaret viděla, že vše perfektně znají. Hudba ještě běžela, když Margaret dvakrát rychle tleskla. Zkouška skončila. Nastal čas, aby se děvčata šla líčit a připravovat. Pódium a molo na čas osiří, aby pak explodovalo hudbou, mládím a krásou.

Teprve teď si Margaret všimla Bessy, která se před chvilkou vrátila a stála poněkud stranou. „Tak co, vrchní dozorová, jaké to

bylo?“ Bessy přišla blíž, nasadila přísný obličej a v legraci pronesla: „Doufám, že večer to bude o sto procent lepší.“ Děvčata se smála a Margaret se smíchem volala: „O tisíc, Bessy, o tisíc, neboj.“

Bessy přistoupila k jedné z dívek a vzala ji kolem pasu. „Fakt, holky, bylo to úžasné, je to dřina, ale byly jste výborné. Pozor jen na ten nástup a na krok s hudbou. Radši udělejte dva menší krůčky než jeden dlouhý. A děvčata, ten úsměv! Já vím, že smát se do tmy hlediště není zrovna snadné, ale když se budete tvářit, jako když jste posvačily šňovík, bude každý sledovat vás, a ne šaty. A ten nástup, zejména ten hromadný na začátku a na konci při finále, to má být skoro balet. Takové to Labutí jezero. Lidé musí nevědět, kam dřív s očima. A po tom molu musíte jen plout. Ale, holky, plout jako ladná plachetnice, a ne jako tanker! Při rozdávání krásy nestačí jen být krásná, je třeba to umět prodat. Ovšem, vy to umíte. Vždyť jste naše. No, a když se vloudí chybička, tak to zase až tak moc nevadí. Nejste stroje. Hlavně žádnou paniku. Ani svět, ani tenhle sál nepadne.“

Děvčata stála a poslouchala. Jedna po druhé pak zvedla palec nahoru a nemusela přitom říci ani slovo. Vše bylo jasné. Byl čas make-upů, a ten je u modelek sakra dlouhý. Bylo třeba jít. Dívky vytvořily půlkruh a tanečním krokem oběhly Bessy kolem dokola. Na jejich tvářích hrál úsměv, ne ten pódiový, ale ten, který je možné vidět u člověka, jemuž se daří. Daří vše, na co sáhne. Pak jako jeden velký vlnící se had zmizely dívky v zákulisí. I Margaret zvedla palec nahoru a pak zmizela za nimi.

Bessy se otočila do sálu a její profesionální pohled ihned zaregistroval, že květinová výzdoba je již na svém místě. Bylo jí právě

tolik, kolik bylo třeba, rafinovaně, s citem a vkusem rozmístěná okolo pódia, mola a u vchodu do sálu. Přesně tak, jak to dokázala jen Margaret a jak si to Bessy přála.

Noc padla na město, a to se začalo bránit palbou nepřeborných světel. Umělá atmosféra barev neonů i nesčíslného počtu oken všech budov se rozprostřela nad městem a rozzářila i celý prostor zátoky. Město začalo znovu žít.

Odlesk toho všeho padl i na volné prostranství před předváděcím centrem, a vytvořil tak decentní a půvabně přirozený přechod z běžně pulzujícího města do bláznivějšího prostředí, které zde bylo uměle vytvořeno. Celý prostor byl totiž vyplněn mnoha dalšími světly všech barev, množstvím praporků a záplavou balónků. K tomu neúnavně hrála hudba a v jejím rytmu tančily mažoretky. Protější chodník byl zaplněn lidmi, kteří se přišli alespoň podívat na ty, co dnes na přehlídku přijedou. O krok před nimi byli fotoreportéři a pak už pás vozovky pro auta hostů, uvolněný a ostře hlídáný bezpečnostní službou. Nezbytný červený koberec nedovolil hostům minout vchod, který se jinak doslova topil v záplavě červených růží. Každý, kdo tudy prošel, musel nutně nabýt dojmu, že po jazyku koberce vchází do jedné velké růžové tlamy.

Bessy stála ve foyer spolu s Dorothy a vítala hosty. Ti vcházeli vhodně dávkováni omezenou možností popojíždění svých naleštěných automobilů, a pro Bessy tudíž nebyl problém uvítat se osobně s každým, pozdravit a prohodit několik společenských vět. Bylo nezbytně nutné, aby každý host měl dojem, že Bessy tu již celé

dlouhé minuty stojí připravená přivítat jen a jen jeho. Celý tento mechanismus byl lety zaběhnutý a trochu připomínal Fordovu pásovou výrobu. Nicméně Bessy si tím pokaždé dokázala udržet dobrý přehled o složení klientely. Často pak ještě upravovala aranžmá celé přehlídky tak, aby modely s největší nadějí na úspěch byly na molu déle než ostatní.

Foyer a sál se pomalu zaplnily, příjezdy hostů ustaly, a tak Bessy v jedné pauze opustila Dorothy a odebrala se do zákulisí. Chtěla se vyhnout volně korzujícím hostům, aby se nedobrovolně nedostala do delšího rozhovoru, šla tedy postranní chodbou pro personál. Ta se přímo napojovala na chodbu vedoucí k šatně manekýnek. Prošla dveřmi, které tuto chodbu oddělovaly od zázemí pro personál, a uviděla na jejím konci neznámého mladíka od bezpečnostní služby. Věnovala mu pramalou pozornost, spíš jen její vnitřní komputer zaznamenal, že je vše na svém místě a bez chybičky. Když ovšem došla téměř až k němu, zastoupila jí tato černá hora se zlatými knoflíčky a zakončená nahoře kudrnami cestu. „Kampak, mladá paní. Sem se nesmí.“

Bessy tím byla úplně vyvedena z míry a prakticky se nezmohla na slovo. „Prosím?“

Pod kudrnami se objevil široký úsměv. „Sem se nesmí, sem mohou jen zaměstnanci firmy Bessy style.“

„Proboha,“ probrala se Bessy ze zlého snu. „Já jsem ta Bessy, to je moje přehlídka a vás jsem si najala.“

„Lituji, paní,“ opáčil strážce, „mám přísný příkaz sem nikoho nepouštět.“

„Margaret! Margaret!“ začala Bessy zoufale volat směrem k šatně. Volání mělo takřka okamžitý úspěch, neboť Margaret se ve dveřích opravdu ihned objevila. Nejprve udiveně a pak i pobaveně mžourala do chodby na Bessy, která za mohutným strážným nebyla skoro vidět.

„Kde jsi?“ volala Margaret s předstíraným údivem. „Čekáme tu na tebe.“

„Tady to černý, velký a zlý mě nechce pustit,“ volala Bessy z chodby a bylo vidět, že to černý se zlatými knoflíčky tím bylo značně pobaveno.

„Tu pusťte,“ přimluvila se Margaret u strážného.

Ten takřka okamžitě udělal krok stranou a Bessy se chodba najednou zdála zase velká a široká. Vykročila, trochu opatrně, snad i nesměle, a mírně přitom zvedla hlavu.

„Promiňte, paní,“ řekl strážný, „to víte, služba.“

Na ta slova Bessy vyrazila jako šíp a prolétla rovnou otevřenými dveřmi šatny. Přesto si ovšem neodpustila ještě jednou vykuknout ven. Strážný stál již zase zády k šatně a hlídal, aby mu neproklouzla ani myš. Bessy udělala zklamaný obličej, kterého si Margaret ovšem ihned všimla.

„Hezký kluk, svalnatý, vysoký, ramenatý, modrooký, moc řečí nenadělá. Mužský, jak má být,“ poznamenala.

Bessy zasněně sklopila oči. „Já mám radši intelektuály.“

„Já jsem tadýýý! Vidím, že o mně zase rozmlouváte,“ zahřměl jí Sam téměř za zády.

Bessy se lekla a uskočila stranou. Vzápětí po něm hodila svůj pověstný vyčítavý pohled následovaný jedovatou poznámkou: „Ne

o tobě, Same, ale o intelektuálech. Tebe bych čekala spíš s okem někde na klíčové dírce.“

„To nemám zapotřebí,“ nadzvedl Sam obočí, „odebírám Playboye.“

„Aha, to je to, co tě poznamenalo.“

„Jistě, proto jsem se zbláznil a pracuji pro tebe.“

Margaret zvedla obě ruce nad hlavu, „Dost, dost, na intelektuální přestřelky už není čas!“

Sam se otočil a pomalu kráčel směrem k sálu. Šel se vzpřímenou hlavou a s pocitem, že opět vyhrál. Ve skutečnosti to byla remíza, neboť Bessy jeho odchod sledovala také se vztyčenou hlavou. V ní se už ale honily úplně jiné myšlenky.

„Margaret, dneska je to všehochuť. Nemá cenu na aranžmá cokoliiv upravovat. Možná bys ale měla to průvodní slovo číst o něco pomaleji, moc to nedrmol a hlavně, Margaret, vůbec se na děvčata nekoukej. Ona to zvládnou. Ty se soustřeď na svůj projev a rozdávej úsměvy do sálu.“

„Tak kdo je tady máma? Já, nebo ty,“ smála se Margaret.

„Ty,“ uznale pokývala Bessy hlavou. A věděla, o čem mluví. Margaret si sama psala průvodní slovo a vždy dokázala kromě strohých informací o materiálu a střihu do textu vdechnout i život. Bessy již několik let tato průvodní slova předem nečetla. Patřilo to k zažitým rituálům, které se nesmí porušovat. To přináší smůlu.

K nim patřilo i to, že přehlídku zahajovala vždy sama. Nikdy nevynechala možnost vystoupit na molo jako první a ještě jednou

všechny osobně srdečně pozdravit. Zapálit tak přehlídkový oheň a prohlásit přehlídku za zahájenou.

„Dámy a pánové, přichází Bessy Casler.“ Sál, zatím se nudící v očekávání, kdy vše začne, rázem ožil a energie zvědavosti rozzářila všechny přítomné. Bessy rázně vykročila na pódium směrem k mikrofonu. Tato cesta se ovšem ani zdaleka nedala nazvat přímou. Bessy, vedena snahou usmát se a zamávat úplně do každého kouta sálu, kličkovala po pódiu jako zajíc a zároveň vychutnávala aplaus, který byl tak silný a neutuchající, jako kdyby po jejím příchodu již nic nemělo následovat. Vědoma si toho, že všeho moc škodí, nakonec Bessy velkou otočkou přece jen dorazila k mikrofonu. Sotva se zastavila, hluk v sále se uklidnil a vystřídal je až hrobové ticho. V ten okamžik ji přímo zasáhl silný kužel světla. Bessy se ještě jednou významně rozhlédla po sále a zhluboka se nadechla.

„Dámy a pánové, děkuji vám za milé přijetí. Dovoluji si vás jménem svým, ale i všech ostatních, kteří dnešní přehlídku pro vás připravili, co nejsrdečněji přivítat.“ Opět nastalo mírné oživení v sále doprovázené zdvořilostním potleskem.

„Nedávno se mě ptal jeden novinář,“ pokračovala Bessy, „kdo vlastně přišel na nápad pořádat přehlídky. Odpověděla jsem, že kdysi dávno jeden šikovný obchodník. Toho se jeho zákaznice zeptala, zda si může vyzkoušet ten hezký model ve výloze. On duchapřítomně odpověděl: „Jistě, slečno, to bude pro náš podnik skvělá reklama.“ Zdálo se, že sál se začíná bavit.

„Já si ovšem nemyslím, že přehlídka je pouze snaha upoutat pozornost nebo jen seznámit módychtivé s posledními novinkami. Přehlídka je něco jako stav mysli, chcete-li, je to emoce. Umožňuje snít a přesvědčit se, že na světě je stále dost krásy na rozdávání. Móda podle mne, a snad se proto na mě jiní nebudou zlobit, je samostatným uměním, i když zcela pokorně slouží uměním ostatním, jako třeba filmu nebo malířství. Každé šaty jsou samy o sobě uměleckým dílem a spíše než na jejich ceně záleží na jejich originalitě. A je úplně jedno, jde-li o model výstřední a jednoúčelový, někdy možná až pikantně skandální, pro ty nejnáročnější, a nebo o šaty jednoduché, až vulgárně každodenní. Šaty jako každé umělecké dílo lze dělit jen na špatné, nebo dobré.“ Opět se ozval potlesk a sálem se neslo souhlasné brumlání.

Bessy poodstoupila od mikrofonu a čekala, až se sál uklidní. Pak pokračovala. „Dámy a pánové. Jestliže tvrdím, a já jsem o tom hluboce přesvědčena, že šaty jsou uměleckým dílem, pak bych vás prosila, abyste se na ně alespoň pro dnešní večer tak dívali. Zjistíte, že jen takový pohled vám přinese i něco navíc. Zážitek vpravdě umělecký, a vůbec přitom nemusíte sundavat optiku nelítostného kritika.“

Bessy opět na malinkou chvíli poodstoupila od mikrofonu, pak prudce natáhla ruku a slavnostně zvolala:

„Dámy a pánové, dovoluji, abych na pódiu uvítala Margaret, která vás bude, tak jako vždy, dnešní přehlídkou provázet.“

Margaret vyšla z portálu na jeviště a předváděla podobné taneční kreace plné úsměvů a mávání jako před chvílí Bessy. Trochu to

připomínalo lehounký motýlí let z květinčky na květinčku. Nakonec přistála po boku Bessy a obě čekaly, až dozní slavnostní fanfáry.

„Dámy a pánové, přátelé. Předávám tímto slovo Margaret a zahajuji tak dnešní přehlídku naší kolekce. Zahajuji tak jedinečnou vernisáž tohoto umění. Dámy a pánové, pěkně se bavte.“ Bessy se mírně uklonila a za potlesku Margaret i celého publika odcházela do portálu, odkud již současně vyrážela první děvčata, aby se seřadila podél celého pódia. Nástup první kolekce. Bessy se ale nezdržela. Šla dál, a tak již jen jakoby zdálky zaslechla začátek známé hudby a Margaretin hlas: „Dámy a pánové...“

Bessy jen krátce nakoukla do šatny. Byla tu zbývající děvčata nachystaná na další nástup a byl tu klenotník připravující šperky k šatům. Jen nahlédla, nechtěla vnášet zmatek do horečné činnosti. Jediný, kdo ji opravdu zahlédl, byl klenotník, který měl lety vycvičené periferní vidění, a přestože vypadal zabraný do své práce, stačil přitom vidět snad do všech světových stran. Mávl rukou na Bessy a ta mu odpověděla milým úsměvem. Pak se odpoutala od dveří šatny, aby nepřekážela prvním děvčatům vracějícím se z mola, a šla dál chodbou. Minula strážného, který ji předtím odmítal pustit, a takřka neznatelným pohybem ruky jej pozdravila. Vysekl jí poklonu skoro k zemi a usmál se na ni tak široce, jako by se znali odedávna.

Prošla spojovacími dveřmi a vydala se zadním schodištěm nahoru do kabiny zvukaře. Většinu představení pozorovala odtud. Líbil se jí tento pohled z ptačí perspektivy, kdy jako by se vznášela nad celým sálem. Zvukař měl plné ruce práce, chvíli sledoval dění v sále, chvíli se přehraboval v nahrávkách a chvíli studoval scénář přehlídky, jako

kdyby jej viděl poprvé, přestože to byly všeho všudy jen dva listy papíru. Svou chlebodárkyni nejen nepozdravil, ale ani si jí po celou tu dobu nevšímal. Bessy si přitáhla židli až k pultu a sledovala dění dole. Měla ještě jeden dobrý důvod, proč sem chodila. Za tlustým sklem kabiny se všechny zvuky ze sálu zdály být velmi vzdálené. To jí umožňovalo více se ponořit do sebe. Více snít. A snění bylo základem celé její kariéry. Jakmile se dostala do stavu snění a sladké nirvány, začaly se jí modely na pódiu před očima proměňovat. Měnily se barvy, vypasování, výstřihy, prodlužovaly se, nebo naopak zkracovaly rukávy, a tak podobně. Bessy tak vlastně jako jediná během přehlídky již viděla i tu příští. Všechny nápady se obdivuhodně zapisovaly do její paměti a i když jich většinu nikdy nepoužila, některé přece jen padly na úrodnou půdu její fantazie a mohly začít klíčit. Byl to čas, kdy se Bessy cítila opravdu úplně svobodná a úplně šťastná. Nicméně její podvědomí fungovalo i nadále. I když plula na obláčkách své fantazie, v podvědomí se jako na filmový pás ukládalo vše, co dole probíhalo v reálném čase. A tak když se pak následující den na poradě všechno hodnotilo, byla Bessy v obraze. Nebyl pro ni ani problém přestat snít právě v okamžiku, kdy bylo nutné jít se převléci na finále. Zásadu mít na sobě jiné šaty na začátku a na konci přehlídky Bessy vždy dodržovala, i když po pravdě řečeno nevěděla proč. Někdo jí kdysi řekl, že by to bylo velmi vhodné, a tak to Bessy přiřadila k obecným pravidlům, která ctíla a respektovala, jako bylo například nechodit přes křižovatku na červenou nebo nesrkat polévku.

Převlékla se nahoře v kanceláři, seběhla po schodech a minula svého osobního strážce, který teď hlídal až podezřele blízko šatny

modelek. Postavila se do portálu a čekala na finále. Její hodiny v hlavě signalizovaly, že tato doba se může počítat řádově jen na několik desítek vteřin. Hudba zahřměla a finále vypuklo. Děvčata nastupovala ve dvou řadách z obou stran pódia, hudba přidávala na důrazu a světla létala křížem krážem jako blesky. Když byli konečně všichni shromážděni a hudba se vyšplhala až na vrchol své stupnice, vyšla Bessy do středu pódia. Všichni v sále stáli a tleskali. Bessy mávala, Margaret mávala, všechna děvčata mávala. Byl to úspěch. A byl zasloužený.

Mnohokrát se všichni vraceli na pódium a ukláněli se. Pak spadla pomyslná opona a byl konec. Děvčata se šla naposledy převléci, tentokrát do civilu, a Margaret s Bessy šly do salonku, kde bylo připraveno pohoštění pro pár vybraných hostů a nezbytných novinářů. Před dveřmi salonku stála Dorothy a usmívala se. Bessy k ní přispěchala a začala vyzvídat. „Tak jaké to bylo? Bylo to dobré?“ Oči jí přitom neskutečně plály.

Dorothy udělala uměle rozpačitý obličej a odušila: „Viděla jsem už lepší.“

Bessy se rozesmála na celé kolo, udělala kočičí hřbet a naznačila, že hodlá boxovat. „Lepší, tak lepší, a kde?“

„U sebe v šatníku,“ řekla suše Dorothy a začala se také smát, neboť o ní každý věděl, že většinu svých rób si šije sama.

Bessy vzala Dorothy kolem ramen, trochu zvážněla a řekla: „Dorothy, co kdybych k vám přijela tento víkend?“

„Budu ráda, už mockrát jsem tě zvala. Odpočineš si, děti a Fred tě rádi uvidí,“ souhlasila Dorothy a bylo vidět, že z toho má opravdovou radost.

„Jdeme. Ta smečka nás už čeká,“ řekla Bessy a obě ženy spolu vstoupily do salonku.

Dorothy bydlela v domku kousek za San Franciskem směrem na Santa Cruz. Krajina tu byla malebná, trochu zvlněná, plná stromů a syté zeleně. Přitom autem to byl z města jen kousek. Bessy cítila, že tenhle malebný kout přírody hned za kotlem velkoměsta musí být úplný ráj, zejména pro děti. Celé hodiny se tu dalo dovádět. Byl to vlastně nesplněný sen jejího dětství, neboť ona jako dítě o takové panenské přírodě mohla v ulicích města jen snít.

Dům Dorothy byl vidět už z hlavní silnice, i když na tu dálku vypadal spíš jako pro panenky. Jinak byl ovšem velký, celý bílý, věrný americké tradici. Brána na pozemek byla otevřená, a tak mohla Bessy klidně přijet až skoro k domu. Postavila své auto hned vedle auta Dorothy a vystoupila ven. V ten moment se z domu vyřítil uragán tvořený dětskými postavičkami a za hurónského křiku se řítily přímo na Bessy. Přestože dětí bylo jen pět, vydávaly takový hluk, jako by to byl útok minimálně jízdní kavalerie, jedno přes druhé se draly dopředu a předháněly se v tom, kdo dřív u ní bude.

„Bessy je tady! Teta Bessy už přijela,“ znělo najednou všude kolem ní. Když děti dosáhly konečně svého cíle a pevně ji obklíčily, začaly opět jedno přes druhé volat, tentokrát zase směrem k domu: „Mami. Bessy je tady. Mami!“

Bláznivý tanec kolem Bessy neustával a ta měla problém vůbec vyndat z auta tašku s věcmi, které dětem přivezla.

„Tak dost! Vždyť mě ušlapete. A co potom řeknete mamince? Teta Bessy tu byla, ale někde se ztratila pod kopyty stád?“ smála se Bessy a tašku zvedla nad hlavu. Děti dál divoce tančily kolem ní a vydávaly přitom neidentifikovatelné zvuky, čímž zřejmě vyjadřovaly radost. Bessy si mezi nimi musela takřka klestit cestu k domu. To již Dorothy byla na zápraží a celé to divadlo sledovala.

Když Bessy konečně dorazila až k domu, mohla se teprve v klidu pozdravit s Dorothy. Chtěla jí ještě něco říci, jako že jí to sluší, nebo že je dnes opravdu krásně, ale nedostala se k tomu. Zarazilo ji totiž úplné ticho, které najednou nastalo. Otočila se a viděla, že to rozdivočelé stádo, které by ji před chvílí málem porazilo, teď způsobně stojí vyrovnáno v řadě, dokonce podle velikosti, v očekávání, že se budou rozdávat dárky. Bessy se rozesmála tak, že si musela rukou zakrýt pusou, aby tu přehlídku očekávání snad celou nepoprskala. Pak nasadila přísnější a taky trochu slavnostnější obličej, skoro jako Santa Claus, a přistoupila k rozdělování pozorností. Celý ceremoniál byl krátký, ale důstojný. Sotva byl podarován poslední a způsobně poděkoval, explodoval celý spolek nadšením a vyrazil směrem k altánku, aby si tam dárky prohlédl a navzájem předvedl. Akcie zájmu o Bessy na burze nedělního dopoledne okamžitě spadly takřka na nulu. Bessy se ale nezlobila. Sledovala to klubko, jak řadí poblíž altánku, s neskrývaným zájmem.

„Já se ti obdivuji, jak to zvládneš,“ otočila se Bessy k Dorothy.

Ta jen pokrčila rameny. „Fred musel odjet do města a vrátí se až odpoledne. Máme se najíst bez něho. Zůstaneš, doufám, až do večera.“

Nebo jestli chceš, můžeš tu i přespat, mohli bychom večer udělat táborák,“ zdánlivě bez logiky navázala Dorothy na předchozí otázku.

„Pojď, připravíme stůl venku.“

Obě spolu vynesly stůl vedle domu a Dorothy došla pro ubrus a příbory. Bessy je pak chystala a při tom neustále pokukovala po klubku dětí. Asi na tom něco je, mít jich tolik. Jsou pak samostatnější. Vystačí si samy. Jako by Dorothy vyčetla tuto myšlenku Bessy z tváře, řekla: „To bys měla vidět, jak to tu vypadá, když přijdou ještě děti ze sousedství“.

Jídlo bylo připraveno na stole a Bessy ve stylu Divokého západu šla přivolat drobotinu úderem na starou kolejnici, která visela na trámu u garáže.

„Tohle zařízení je moc dobré, když jsou děti za kopcem nebo u sousedů. Podle nás si takovouhle kolejnici pořídili i všichni naši sousedé, a tak jsme pak museli vymyslet i různé signály, aby děti věděly, kdo je vlastně volá,“ poučovala Dorothy Bessy o systému spojení rodič – dítě. Přitom kladivem tloukla do kolejnice dvakrát dlouze a třikrát krátce. Děti reagovaly postupně. Přesně podle věku. Nejprve vyběhl nejmenší Hardy a poslední se šourala Monica. Po nezbytné proceduře mytí rukou, které děti prováděly až s chirurgickou důkladností, se zasedlo ke stolu. Systém rozdávání jídla by se v podstatě dal popsat, jako urvi, co můžeš. Bylo nedělní poledne, krásný slunný den, pohoda, a tak nebylo třeba příliš se vázat bontonem.

Bessy jedla pomalu a při tom sledovala před sebou koncert pro deset dětských rukou. Chvillemi to připomínalo chobotnici, která stůl

svírá pevně ze všech stran. Děti naopak jedly důsledně a rychle. Výsledkem důslednosti byl vymýčený stůl a důsledkem rychlosti bylo to, že čas na jídlo příliš neubral z jejich času na hry. Jakmile nebylo co jíst, vyrazily děti od stolu zase zpět k altánku a s vědomím svého bezstarostného dětství klidně nechaly nádobí na stole pro ty, co už dětmi nejsou. Kdo uteče, vyhraje.

Bessy a Dorothy zůstaly sedět u stolu a tiše sledovaly vzdálené klubko v altánku. Snad deset minut, snad patnáct. Vůbec nemluvily. Přesto si obě velmi dobře rozuměly.

Pak Dorothy vstala a začala nosit nádobí do kuchyně.

„Dáme si kávu?“ otázala se Dorothy. „Vyženeme děti z altánku a posadíme se tam.“ Jak řekla, tak udělala. Za chvíli se kuchyní nesla vůně kávy. Dorothy přichystala hrníčky, kávu dala do konvice a vše si naložila na velký tác. Pak obě vyrazily k altánku. Toho se děti nechtěly vzdát bez boje, ale nakonec, přemoženy máminou autoritou, altánek takticky opustily a přesunuly se k velkému stromu za domem, na kterém visela pneumatika jako houpačka. Už tam dlouho zahálela a bylo na čase ji řádně provětrat.

Obě ženy se opět bavily pohledem na děti a při tom pomalu popíjely kávu.

„Ty bys nechtěla mít děti?“ zeptala se najednou Dorothy.

Bessy se cítila být zaskočena, přestože tahle otázka doslova visela ve vzduchu. „Nevím. Někdy ano, někdy ne. Vždycky, když mám pocit, že bych chtěla, tak mě pohltí práce a ten pocit v ní utopím. Málokdy o tom skutečně přemýšlím. Založit si rodinu, mít děti, manžela... Nevím. Pro ženu, která žije svou prací, dost velký

problém,“ odpověděla a sama se divila, jak se rozhovořila. „Ale snad mám ještě čas.“

Dorothy se na Bessy podívala snad trochu chápavě, snad mateřsky, možná že to ale mělo být jen shovívavě.

Bessy zaklonila hlavu a zadívala se nahoru nad sebe na spodní stranu střechy altánku, který někdo neumělou rukou vyzdobil květinami všech barev. Ten obraz byl tak amatérsky krásný a skýtal tolik možných úhlů pohledu, že Bessy okamžitě učaroval. Zadívala se do té květinové záplavy namalované na hrubých prknech a ani si nevšimla, že se do altánku přišoural malý Hardy. Ten jakoby nic postupoval velmi opatrně k Bessy, zcela očividně využívaje jejího zaujetí stropem. Když se ocitl až těsně u ní, napřáhl ruku s lopatkou a vši dětskou silou uhodil Bessy přes nohu. Bessy v ten moment ze sladkého vstřebávání krásy výtvarného umění probrala nečekaná prudká bolest. Vyvalila oči na Hardyho a z úst se jí vydralo překvapené protáhlé „Auuuuuu!“.

Hardy stál, ani se nepohnul, sledoval se zaujetím toto divadlo a pak s dětskou bezelstností zformuloval svou otázku. Bolelo to?“

Bessy se držela za nohu a nechápavě zírala. Ale jen chvíli. V očích malého Hardyho uviděla až nezkrotnou vášeň vědce výzkumníka, který si právě prakticky ověřil teoretický poznatek. Praštím – bolí.

„Bolelo, hodně to bolelo,“ procedila Bessy skrz zuby.

„A proč?“

Bessy si uvědomila, že vlastně neví, proč to bolelo. Tak začala opisovat. „No, když někoho praštíš, tak ho to bolí. Bolest vlastně

člověku signalizuje, že něco není v pořádku. Upozorní tě, že se děje něco, co by nemělo.“

Hardy pootočil hlavu a bylo vidět, že jej výklad zaujal.

Bessy si mnula nohu. „Bude tam asi pěkná modřina,“ pomyslela si. „No, ale ještě víc to bolí, když to člověku uděláš, když ho prašíš ve chvíli, kdy to nečeká. To se ten člověk ještě lekne. A taky ho mrzí, když ho uhodí někdo, koho má rád.“

„Tobě je to líto?“ zeptal se zvědavě Hardy.

„Jistě,“ odpověděla Bessy. „Mrzí mě, když mě bez příčiny uhodíš, protože tě mám ráda.“

Hardy moudře pokýval hlavou. „Já tě mám taky rád,“ řekl a dál stál v očekávání věcí dalších.

Dorothy vše pozorovala s tváří nehnutou, v roli nezúčastněného pozorovatele. Klidně čekala, až se Hardy dobere konce svého ponaučení, a snad trochu škodolibě byla zvědavá na to, jak se z té šlamastyky vylíže Bessy.

„Běž si hrát s ostatními, nebo ti názorně předvedu, jak může bolet zadek,“ vložila se nakonec do děje.

Hardy chápal na svůj věk rychle. Otočil se doslova na pětníku a pelášil odtud, jako kdyby mu šlo o život.

„Řeknu ti, že Hardy je moc zvědavé dítě,“ řekla uznale Bessy a nepřestávala si mnout nohu.

„To ano,“ řekla s úsměvem Dorothy a dál usrkávala svou kávu. Najednou odložila šálek a vstala. „Fred je tady,“ řekla a vyšla ven z altánku. Od silnice se blížilo auto.

Bessy nevyužila nabídky Dorothy, aby u nich přespala, a ještě v noci, hned po táboráku, se vrátila domů. Měla v plánu udělat něco z toho, co si v pátek nahrnula z pracovního stolu přímo do svého kufříku. Ten na ni skutečně oddaně čekal vedle stolu v pracovně. Bessy se na něj podívala, ale pak se otočila a odešla do pokoje.

Posadila se pohodlně do velkého odpočívacího křesla. Byla tak plná dojmů. Ještě cítila ze svých šatů kouř táboráku a před očima měla tu pohodu spořádané rodinky. Fred vyprávěl spoustu vtipů, Dorothy stačila šarmantně všechny zásobovat čímkoliv a děti byly bezprostřední. No, zkrátka jako děti. Klid a pohoda.

Bessy na tom všem něco vnitřně zaujalo, ale nebyla to schopna sama pro sebe definovat. Zнала stavy naprosté pohody, když seděla v pracovně s tužkou a jen tak si čárala a čárala, až z toho byly šatičky jedna báseň. Zнала pohodu pomalé jízdy autem po prázdné, ránem ospalé dálnici, kdy jí vyhrávalo do ouška rádio její oblíbené melodie. Zнала pohodu, když skončilo něco hektického, něco, na čem se pracovalo třeba i několik měsíců, a pak bylo po všem. Zнала i pohodu takzvaných pracovních víkendů na zapřenou s některým z kolegů z branže, kdy jim nějaký exotický kout světa poskytl dobré jídlo, dobré pití a tiché místo, které je na pár dní diskrétně skrylo před puritánstvím zbytku světa. Ji před samotou úspěšné ženy a jeho většinou před manželkou. Ale pohoda dnešního odpoledne byla něco

zcela jiného. Byla to pohoda v nepohodě. Byl to klid uprostřed strašného bengálu pěti dětí. Byl to neklidný klid.

Nebyla by to ovšem Bessy, kdyby jí při vzpomínce na ty rozježené uličníky nezablikala kontrolka její racionality. To bylo to, před čím vždy utíkalo Bessyino podvědomí. Děti jsou radost, ale hlavně starost. Nedají se pověsit do skříně, nebo postavit do garáže. Tento rozpor narůstající touhy po dítěti a strachu z toho, že dítě bude příčinou, pro kterou by musela přibrzdit raketové tempo svého žití, byl hlavním rozporem všech jejích vnitřních bojů. Léta ubíhala, a ona neuměla tento boj v sobě vybojovat. Ten stav se stále více stával neurotickým bodem všech chvil, kdy Bessy musela být sama se sebou a musela se ze všeho sama sobě zpovídat. Nechtěla se s tím nikomu svěřit. Byla přesvědčena, že tohle si musí rozhodnout sama. Ale dnešní odpoledne tuto ránu jen rozjitřilo.

Jedna věc ležela Bessy v hlavě obzvláště. Byl to fakt, že o problému mít, či nemít dítě začala dnes zcela spontánně mluvit Dorothy. Bessy si uvědomila, že tento vnitřní boj se pravděpodobně dá na ní vypořádat. Je přesvědčena, že se chová normálně jako vždycky, ale okolí může něco vnímat, i když jí to nedá najevo.

Po chvíli mávla rukou, jako by chtěla tyto myšlenky odehnat. Možná jen slyší trávu růst. Podle Dorothy se přece nedá soudit. Dorothy je matka pěti dětí a manažerka, kterou nepodvede ani mezinárodní podvodník s mnohaletou praxí. Je na tyhle věci daleko vnímavější. Ale ten pohled na Bessy dnes odpoledne v altánku byl opravdu víc než výmluvný. Ovšem, jenom jestli tomu pohledu Bessy

sama nepřikládá jiný význam. Možná to jen znamenalo „holka pij, než ti vystydne kafe“.

Bessy nevěděla a její racionalita ji zrazovala.

„Moment, a co to vzít naopak právě přísně racionálně? Mít dítě. Co by mi to přineslo?“ Řečnická otázka, která, kdyby byla vyřčena nahlas, by asi byla všemi odsouzena. Ale vyřčena byla a čekala na svou odpověď. Ať se ale Bessy snažila jak snažila, jiný racionální důvod, než že by získala dědice, nenašla.

„Asi jsem už pěkně okoralá,“ říkala si v duchu. Lidé přece nemají děti jen proto, aby po nich měl kdo dědit. „Sakra,“ pomyslela si. „Proč vlastně lidé mají děti?“

Opět se ozvalo jen její racionální podvědomí, které ji počouchle poučovalo: „Přece, aby nevyhynuli.“

Bessy byla zase tam, kde předtím. Zase jedna z probdělých nocí nad problémem, který ji sužuje už takovou dobu.

Opřela si hlavu a na chvíli zavřela oči. Možná, že na moment zaklímala, ale hned se zase probudila. Snad tento mikrosnánek jí před očima rozehrál znovu tu scénku s malým Hardym. Jak se připlížil, aby prakticky zjistil, zda bude úder lopatkou bolet. Zcela podvědomě si sáhla na nohu. Už to dávno nebolelo, ale na duši to zůstalo. Ovšem ne jako bolest. Nebolelo ji na duši, že ji ten kluk uhodil, přestože ho předtím obdarovala. Ani to tak nemyslel. Byl zvědavý a zcela pragmaticky usoudil, že mámu a tátu uhodit nemůže, a sourozenci by asi také sotva měli pochopení pro jeho pokusy. A najednou se tu naskytl někdo, kdo byl zvnějšku jeho světa. Kdo byl podle něho

soudný a na jehož dobrozdání se mohlo dát. Řekne-li on, že to bolí, tak to platí. Něco jako pokusný králík. Neodolatelná příležitost.

Bessy se v křesle napřímila. Ano, ten klučina si jen ověřoval svou teorii. Trochu bolestivé, ale přimělo mě to k tomu, že jsem mu to musela vysvětlit. Kdybych takovému dítěti musela vysvětlovat všechno všecičko dnes a denně, vlastně bych je formovala. Něco ze mne by se přenášelo do něho. Dorothy Hardymu jistě říkala, že se cizí lidé nebijí. To dítě to muselo vědět, nebo alespoň tušit, a přesto riskovalo si to vyzkoušet. To znamená, že i přes výchovu zůstane svébytnou osobností.

Bessy zmateně sledovala tok svých myšlenek. Zdálo se jí, že důvod mít dítě proto, aby je mohla ochraňovat, usměrňovat, sledovat a taky žít s ním jeho svět, není důvod racionální, ale emotivní. Emotivní, a tudíž ryze ženský.

Stále se jí to všechno pletlo v hlavě. Usilovně vzpomínala na vše, co dnes odpoledne zažila u Dorothy.

„Kde je tedy ten problém?“ ptala se sama sebe. „Mít dítě, abych ho mohla formovat podle svého? Vždyť totéž dnes a denně dělám s mnoha lidmi. Ať jsou to mí zaměstnanci, nebo zákaznice. To je taky vazba.“

„Moment,“ zarazila se. „Vazba to je, ale není zpětná. Dospělí se mi přizpůsobí nebo vyhnou. Dítě je ale nepopsaný list, je stejně bezprostřední, jako bezbranné. Není to hotový člověk. Hodně potřebuje, ale taky toho hodně dává.“ To je ten rozměr, který Bessy obdivuje na Dorothy. Ten její klid, ta její jistota, vyrovnanost, to